

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De filijs heli. cap. v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Regum Primi

teus, i. bethleemita. Fuit em̄ fm̄ m̄rem d̄ trī
bu iuda. Un̄ postea samuel posuit vnuz de
filijs suis iudicē in bethleē tanq̄s inter p̄rls
bules. Et nota q̄ q̄dā tria noīa d̄stinguūt
sic Effrate⁹ ab effraim scribūt p̄ duo, k ephra
teus ab ephrata, p̄ p̄ h, eufrateus ab eufra
ten, q̄d est fugifer, p̄ eu, z est vt dicit termin⁹
inde iuxta eufraten.

De fenenna, Caplm. II.

Subiit autē hel

hchana duas vxores, nomē vni
anna, z nomē scōe fenēna, z cū
debit d̄cere alteri de duabz, dixit scōe: inus
ens, q̄ licz pares eēt in noīe vxorio, tñ bec
scōa erat in amore viri. Erat at̄ anna pulcra
s̄ sterili, fenēna s̄o fecūda. Et ascēdebat vir
ille tribz statuz diebz fm̄ legē i silo ad adorā
dū. Erāt at̄ i silo duo filij heli ofni z pbine
es sacerdotes. Lūq̄ imolasset helchana de
dit fenēne z filijs z filiabz e⁹ ptes, anne at̄ des
dit pte vnā tristis. Quidā putāt h̄ d̄ctū eē de
vestibz nonis q̄s d̄stribuebat vxorio z libe
ris i die festo. S̄z maḡ putādū est eē d̄ctū
de p̄tibz sacrificioz, q̄ p̄tingebant offerētes,
q̄s tanq̄ scās leuīte ceterz; d̄stribuebāt. De
bre⁹ sermo maḡ v̄ sonare, dedit anne missi
onē vnā duplicē: quasi vnā pte eōpollentē
duabz. Porro anna tristis erat, p̄ sterilitate z
nō sumebat cibū. Et egressa ē ad fores tab
naculi vt oraret heli sedēte ante postes, vt q̄
rētes p̄siluz paratū eū inuenirēt, z hēs anna
voti vout d̄no. Dñe exercitū, si dederz mi
hi fecū virile dabo eū tibi nazareū oībz diez
b⁹ vite sue. Et attēdes heli motū labioz vo
cēz nō audēs: est imās temulētā ait Digere
paulisp̄ vinuz q̄ mades. Que r̄ndit, Neq̄q̄
dñe, S̄z mulier infelice ego sum vsq̄ adhuc.
Ora p̄ ancilla tua. Intelligens at̄ eā heli ste
rile ait, Det tibi d̄s isrl̄ petitōez tuā. Hebre⁹
tñ h̄z dabit. Un̄ mulier ex p̄missiōe sacerdo
tali secura abiit, vultusq̄ illi⁹ nō s̄t amplius i
diuersa mutati. i. antimus eius nō est deus
ceps d̄stractus in varietates dubitatōis.

De ortu samuels, Caplm. III.

Factum est vt

e pareret filiū, z vocauit nomē e⁹
samuel, i. postulatio dei q̄ a dō
postulatū suscep̄at, nec ascendit ml̄ier in silo
cū viro suo: donec ablactaret filiū, z eū abla

ctatum duxit in silo cū vitulis tribz, z modis
is farine tribz, hebreus tñ habz, z in modis
farine, z cum amphora vini que est mensura
ra trium modiorum. Nec attulit simlam, z
vinum ad libandum tñ, cum in libamintbz
vitulorum pauciora sufficerēt, p̄sertim cū
non nisi vnum vitulum obtulisset, sed intel
ligendum est q̄ residuū dedit domui sacer
dotum. Porro mirum videt esse puerū b̄s
mum, quasi nouiter ablactatum adductum
esse ad ministrandum in tabernaculo. Pro
pterea quidā dicunt tres esse ablactatōnes.
Prima est a lacte mamille: que fit tertio an
no. Scōa a lacte infantie: q̄ fit septio. Ter
tia a lacte puericie: q̄ fit duodecio, z sic amo
uel puer a nutrice, a pedagogo, a tutore. Di
cunt ergo quidam eum adductū post secur
dam ablactatōne: ad imbuendū litteris. Un̄
in sequentibz legitur q̄ per singulos annos
m̄stebat ei mater tunicam paruam. Alij di
cunt q̄ post tertiam ablactatōne quasi iam
 idoneum ad ministrādum. Unde statim se
quitur, Puer autem erat minister in cōspes
ctu domini. Cūq̄ obtulisset puerū heli: ait
anna, Viuit anima tua domine: ego sum mu
lier infelice pro qua orasti, z ecce filius quez
dedit mihi d̄ns. Genus erat iuristuradi per
firmationem, quasi diceret, per animā tuā
domine. Quidam tamen quandoq̄ per ex
ecrationem dicit putant: vt ibi Viuit anima
tua rex si noni euz, quasi diceret, destruet me
vita tua rex, si noui eū, z orauit anna domi
num: z dixit, Exultauit cor meum zc. Can
ticum tamen est pprie non oratio. Et conti
net tria hoc canticum, primum est gratiarū
actio, pro beneficis sibi p̄stitis, secundum
est inuectio in supbos occasione fenenne: vt
ibi Nolite multiplicare loqui, tertio p̄phetat
de regno christi: vt ibi, Dominus iudicabit
fines terre. Quod autē legit in cantico do
nec sterilis peperit plurimos, z que multos
habebat filios infirmata est, hebreus habz
pro plurimos septē, z pro infirmata ē, secta
est, z tradit q̄ singulis anne filijs nascentibz
singuli fenenne filij moriebātur, z quinq̄s fi
lij anne duos filios samuels cōnumerat:
vt sint septem. Redijt helchana in domum
suaz: z samuel ministrabat ante heli, z dicit
eum iosephus anno duodecimo pleno pro
phetasse.

De filijs heli, Caplm. III.

Oro filii heli ne

P scientes dñm, partē sacerdotales de sacrificijs anteq̄s adolerēt adlepem tollebant ab offerentijs crudā, vt lautius sibi ppararēt eā, z mittebat puer sacerdotis fuscūlā in ollā, z quicquid leuabat fuscūlā erat sacerdos, qd̄ nō erat portio, s; rapina Samuel aut̄ ministrabat accinctus ephor lineo, nō sacerdotalli sed prophētico, z tunicā paruam afferebat ei mater singulis annis, z uisitauit dñs annā: z habuit tres filios z duas filias Heli aut̄ erat senex valde: z audiuit peccata filioꝝ qui dormiebant cū mulierib; excubantib; ad ostiū tabernaculi: z eas que uenerant ad purificandū polluebant, Quidā tñ uolunt q nō admiscebātur mulierib; sed corrupti pecunia dabant mulieribus licentiam cōmiscendi uiris suis infra dies purificationū, Unde z p̄i dixit eis, Trāsgredi facitis populū domini, z teptide arguebat eos, Uenit autē uir dei ad heli: et ait ad eum, Loquēs locutus sum, vt dom⁹ patris tui ministraret mihi in sempiternū, Absit hoc a me, sed honorātes me glorificabo, z contēnentes abijciam, Ecce precidam brachium domus patris tui, id est, auferam sacerdotium de domo tua pro quo debebatur ei armus dexter, z ydebis emulum tuū in tēplo, Quod factū est in dieb; salomonis cū sadoch qui fuit de eleazar factus est sacerdos, electo abiathar: q̄ fuit de isthamar Quidam tñ autumant translaturū esse sacerdotiū ad samuelem: q̄ non fuit aaronita, Sed nec legit samuele fuisse sacerdotē nec aaronitas amotos a sacerdotio: vsq; circa tēpora machabeoꝝ, Qd̄ autē addidit uir dei: magna pars domus tue moriet̄: forte impletū est in primo quando occubuerunt filij eius in bello, vel quādo saul sacerdotes nobe interfecit, z in signū future ueritatis predict̄ et vna die filios eius morituros, Porro in diebus illis erat sermo domini preciosus, id est, rarus,

Q̄ tertio dominus uocauit samuelem.

Capitulum, V.

Factum ē vna

die heli iacebat i lecto suo, z oculi ei⁹ caligauerāt, nec poterat uidere lucernā dei anteq̄s extingueret. Qd̄ miz

videtur, Non est em̄ aliquis adeo cecutiēs quin clar⁹ videat lucernā ardentē q̄ extinguitā, p̄sertim cū cecutiētes oculi clar⁹ videat ad lucernā q̄ ad diē, Quidā sic distinguunt Nec poterat uidere lucernā dei anteq̄s extingueret, i. moreret, Samuel autē dormiebat z superabundat autē, Quic sensui uidet cō sentire hebreus: q̄ distinguit ibi, nec poterat uidere: z subūgit, lucerna dñi nondū extinguebat, z sic p̄grue sequit̄, samuel autē dormiebat i templo dñi, id est in thalamo iuxta tabernaculū ubi solus cū heli sacerdote dormiebat, Unde cū uocasset eū dñs: cucurrit ad heli dices, Uocasti me, Falsum dixit, s; nō est mentitus: z ait heli, Nō uocauit te Reuertere z dormi, z factū est secūdo similit̄, Nondū em̄ samuel sciebat dñm, id ē, nodū habebat p̄sentudinē audiedī dñm, Lūq; uocasset eū dñs tertio, itez abijt ad heli, Intellexitq; heli q uocasset eū dñs: z ait, Si des incepto uocauerit te dices, Loq̄re dñe q; audis seru⁹ tuus Cūq; uocasset eū dñs dormientem ait, Loq̄re dñe, z indicauit ei eandem cōminationē in domū heli quā p̄i fecerat per uirum dei, Non tñ putandū est irritam factā esse p̄missionē quā fecerat dñs aaron de sacerdotio sempiterno, P̄missionib; em̄ huiusmodi: semper addēda ē cōditio quantum posita Si custodierint filij tui testamentum meū zc, Videtur iosephus uelle dñm ideo tertio uocasse samuelem vt p̄figuraret tres ipsius dignitates futuras, Fuit em̄ propheta q̄ ab hac uocatione dicit eum habuisse, fuit quoq; iudex, obtulit etiam quasi sacerdos, eo q̄ paruulus esset scaboth nepos heli, Hanc adiurauit heli samuelez: vt indicaret ei yniuersum sermonem domini: et indicauit ei omnia, Et ait heli, Dñs est, qd̄ bonum est in oculis suis faciat, Creuit autē samuel, z cognouit yniuersus israhel q̄ fidel̄ propheta samuel esset dño, z p̄suluit eū ois populus iuxta uerbu; domini, Preceperat enim dñs vt abijcerent diuinos z artiolos huiusmodi, z sciscitarent a fratrib; suis uerbum domini,

De morte heli z filioꝝ eius, z captione arce, Capitulum, VI.

Factum est cō

e uenerūt philistim in pugna i assech, q̄ dicit locus tesrahel, perti-